POSUDEK BAKALÁŘSKÉ/MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek vedoucího práce/oponenta

Autor práce: Peter Bajus
Název práce: Obraz policie ČR v českých masmédiích
Autor posudku: Mgr. Tomáš Diviák, PhD.
Návrh klasifikace práce: *dobře*

Základní charakteristika práce.

Předložená práce si klade za cíl zkoumat obraz policie ČR v masmédiích. Činí tak prostřednictvím kvantitativní obsahové analýzy zpráv na serveru iDnes.cz.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Cíl práce je zdánlivě formulován jasně (viz např. úvod), nicméně během výkladu teorie v práci dochází k tomu, že se cíl přesouvá ze zkoumání mediální reprezentace policie ke vztahu mediální reprezentace a důvěry v policii a poté ke změnám obou těchto jevů mezi lety 2010 a 2019. Celkově tedy práce z hlediska svého záměru působí nejednotně a zmatečně, čemuž odpovídá i poněkud chaotická formulace hypotéz a výzkumných otázek. Není přitom jasné, proč jsou formulovány jak výzkumné otázky, tak hypotézy, nehledě na to, že formulace obou je dosti nejasná (viz příslušná podkapitola).

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženou metodu a postup řešení?

Práce má jasně stanovenou metodu (kvantitativní obsahovou analýzu), nicméně dílčí řešení výzkumných otázek a jednotlivé analytické postupy jsou buď částečně zmatečné nebo nejsou optimální. To dokládá např. užití koeficientu kontingence Cnorm namísto lepšího Cramérova V (které vždy může nabývat maximální hodnoty 1, zatímco Cnorm této hodnoty nabývá jen ve velkých kontingenčních tabulkách) nebo užívání absolutních četností za pouze dva roky (2010 a 2019) s následnou interpretací změny, aniž by bylo dobře zdůvodněné, proč právě tyto roky a proč ne kterákoliv jiná léta mezi nimi.
Diskutabilní je také užití inferenční statistiky v případě, že autor pracuje s celou populací (tj. všemi články v daných letech) nebo v případech, kdy k tomu nejsou splněny předpoklady (nedostatečně zaplněné tabulky na s. 49).

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Bohužel, práce nepůsobí dojmem koherentního celku. Skladba a náplň teoretické části z velké části nikterak nekoresponduje s částí empirickou. Práce je přitom velice rozsáhlá, ačkoliv velká část textu není dále nikterak rozvíjena či testována. To je patrné zejména u částí o mediální konstrukci reality (kde první volnější návaznost na policejní tematiku přichází až na s. 15!),

kterou by bylo možné a žádoucí jednoduše shrnout v úvodu a dále se věnovat předloženému tématu tak, jak je tomu v této podobě práce od s. 17.
Zformulované hypotézy a výzkumné otázky se váží, místy velmi volně, na malou výseč teoretické části práce, přičemž výsledky a jejich interpretace jsou poněkud uměle odděleny do dvou částí, což působí zmatečně a je to také do velké míry nadbytečné.

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Struktura práce se jeví jako logická a přehledná. Při bližším pročítání však některé pasáže, zejm. v teoretické části, působí jako matoucí a nedobře zapadající výplň. To se týká především úvodní pasáže o mediální konstrukci reality a následně části o vztahu důvěry v policii a jejím masmediálním obrazu.

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vhled autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,…).

Autor vychází z teorií sociální a mediální konstrukce reality a následně přechází k dimenzím legitimity, přičemž teoretickou část završuje vztahem mezi důvěrou v policii a její masmediální reprezentací. To by dávalo smysl, kdyby ovšem okrajovým konceptům (sociální konstruktivismus, nastolování agendy apod.) nebylo věnováno místa příliš, zatímco centrálním konceptům (dimenze legitimity, pojetí spravedlnosti etc.) místa málo. Vyloženě matoucně pak působí pasáž věnovaná vztahu mezi důvěrou v policii a tím, jak policii vykreslují masmédia. Zde jednak není jasné, co chce autor vyjádřit a pak také vyvstává dojem, že zkoumání tohoto vztahu je předmětem práce, což se ale v empirické části žádným způsobem neodráží.
Problematické je, že autor blíže nereflektuje vztah mezi vnímáním reality jednotlivými aktéry a masmediální obrazem reality. Místy připouští (např. v diskuzi), že vlivů na vnímání může být více, pak se ale nabízí otázka, proč se velká část práce opírá o předpoklad, že mezi těmito dvěma koncepty nějaký vztah je. Nehledě na fakt, že ačkoliv autor do těchto úvah zabíhá, pro empirickou část práce a vlastní analýzu z nich de facto nic nevyplývá. Zničehonic se ale objevuje interpretace tohoto fenoménu v závěru práce (s. 62).
Hallova koncepce preferovaného čtení (2001) je naopak v empirické části evokována několikrát, aniž by byla jakkoliv představena nebo vysvětlena. Podobně je tomu s konceptem „hry s konotací“ (s. 58).

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,…).

Práce se opírá o obsahovou analýzu všech článků (týkajících se vybraných klíčových slov) vydaných na serveru iDnes.cz v letech 2010 a 2019. Těchto článků je celkově přes dva tisíce, což je velké množství a autorovi tak lze přičíst k dobru extenzivní analýzu, kterou provedl.
Zvolená kvantitativní forma obsahové analýzy se jeví jako adekvátní metoda pro analýzu velkého množství mediálních obsahů. Při bližším prozkoumání analytických postupů však vyvstávají na povrch určité problémy. Jsou jimi zejména ty již zmíněné výše – volba koeficientu kontingence (Cnorm) pro sílu vztahu, diskutabilní použití inferenční statistiky a nepříliš přehledná forma prezentace výsledků.
Další věcí k diskuzi je autorova selekce porovnání dvou let (2010 a 2019), která se opírá o argument, že v r. 2009 proběhla policejní reforma. To je argument dobrý, nicméně v tom případě

by bylo spíše žádoucí porovnat stav před reformou a po ní. Druhým argumentem pro porovnávání let 2010 a 2019 jsou data z ESS o důvěře v policii, která jsou podle autora nejnovější právě z r. 2010 (s. 27). Pominu-li již výše popsaný problém s nevyjasněným vlivem mediálního obrazu na důvěru v policii a absenci jeho analýzy, není tento předpoklad pravdivý. Data o důvěře v policii jakož i v další instituce jsou jak v ESS tak i v jiných datových zdrojích (např. CVVM) sbírána kontinuálně. Není tak jasné, co má analýza let 2010 a 2019 vlastně ukázat. Není také jasné, zda autor zkoumá články či zmínky a čím se tyto jednotky analýzy liší. Nebo jsou to synonyma? Vždyť zmínek o policii může být v jednom článku více. Kdy je tedy na místě analyzovat články a kdy zmínky?

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Oddělení výsledků a interpretace působí nepřehledně a ničím nepřispívá k lepší teoretické interpretaci výsledků.
Co vnímám jako negativum je redukce výsledků na vyjádření pouze toho, zda je test (nadto diskutabilně použitý, viz výše) statisticky signifikantní. Místy se objevuje i interpretace velikosti účinku (koeficientu Cnorm), ale mnohdy v nepříliš šťastné formulaci („malý“ namísto „slabý“ vztah, např. s. 53). V sekci výsledků však nikdy není blíže uvedeno, co to znamená – který rok, který kód atd. je nejčastěji zastoupen apod.
U některých interpretací se objevují skoky v úsudcích. Příkladem toho je usouzení, že nejvíce neutrálních zmínek znamená objektivní a nezaujaté informování médiem (s. 47) nebo to, že z vyššího počtu zmínek o spolupráci policie s občany vyplývá, že policie více zapojuje občany (s. 52).
Vzhledem k tomu, že jsou hypotézy a výzkumné otázky formulovány do značné míry nejasně, nelze na ně ani jasně odpovědět a v práci se tak objevuje pouze určitá snaha o jejich zodpovězení ve formě podkapitoly týkající se interpretace.

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Příležitostně se v práci vyskytují citace buď neuvedené explicitně nebo ne zcela správně zpracované. Jedná se o případy citovaní slovníkového hesla namísto slovníku samotného (s. 12 „(Masa, n.d.)“ či s. 34 „(Analýza obsahová, n.d)“) nebo neuvedení citace u práce Klusové (s. 25) či Lewina (s. 14), přičemž text na ně implicitně odkazuje.
Pasáž o důvěře v policii v ČR a v Evropě (s. 26 – 28) není příliš přehledně strukturovaná. Není zde jasné, co jsou autorovy názory, co jsou jeho úmysly, co jsou jeho analýzy sekundárních dat a co jsou výsledky pocházející z publikovaných studií.

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,…)

Autor se orientuje jak v domácí, tak v zahraniční odborné literatuře. Její množství i užití se jeví jako adekvátní.

Z hlediska datových zdrojů se jako chybné jeví autorovo usouzení o tom, že data z ESS z páté vlny (2010) jsou poslední dostupná k tématu důvěry v policii, jak jsem již popsal výše.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

V práci se místy objevují překlepy, syntaktické chyby nebo neobratné formulace. Překlepy se vyskytují na stranách 25, 51 a 63. Neobratné formulace jsou například označení vlny ESS za „kolo“ (s. 27) či zcela poslední odstavec celé práce, který působí zkratkovitě. Chyby syntaktické představují např. věty na s. 28 a 45.
Při prezentaci výsledků je použito pouze tabulek s absolutními četnostmi. Pro ilustraci některých výsledků by však lépe sloužily relativní četnosti a adekvátní vizualizace.

Další poznámky

Celkové hodnocení práce

Práci takříkajíc „s přivřením obou očí“ hodnotím jako dobrou. Pokud ale posudek vedoucí či obhajoba dopadnou hůře, jsem bohužel nucen konstatovat, že bych se nebránil ani hodnocení „nevyhovující“.

Otázky a náměty k obhajobě

K obhajobě navrhuji autorovi promyslet tyto náměty:
1) Vysvětlit, jakým způsobem může mediální obraz policie ovlivnit důvěru občanů v policii.
2) Navrhnout, jak by se dal bod 1) empiricky testovat.
3) Navrhnout, jakým numerickým a grafickým způsobem by mohl autor lépe prezentovat výsledky ze své BP.
4) Vysvětlit Hallovu koncepci preferovaného čtení a zdůvodnit její význam v kontextu obhajované práce.

Datum: dne 31. 5. v Praze

Podpis: